

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U002864

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-06-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Проценко Євгенія Олександрівна

2. Protsenko Yevgeniia Olexandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 31-05-2019

Спеціальність за освітою: 8.02030201 Історія

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 12.093.04

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Будівельників, 129-а, м. Маріуполь, Донецька обл., 87500, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Культурні процеси на Донбасі в роки Другої світової війни
2. Cultural Processes in Donbass Region during the Second World War

Реферат:

1. Об'єкт: соціокультурний простір Донбасу в роки Другої світової війни, що включає культурну діяльність та задоволення культурних, інформаційних, духовних та дозвіллевих потреб населення регіону в досліджуваний період; мета: з'ясування сутності культурних процесів на Донбасі в роки Другої світової війни, виявленні регіональних особливостей культурного життя та їх впливу на подальше формування регіональної ідентичності; методи: загальнонаукові (аналізу та синтезу, індукції та дедукції), загальноісторичні (хронологічний та історико-порівняльний), міждисциплінарні (цитовання, контент-аналізу, інтерпретативного аналізу); принципи історизму та неупередженості; у роботі використано комплексний, системний, антропологічний, ціннісний та герменевтичний підходи. Наукова новизна дослідження зумовлена самою постановкою проблеми, в якій культурні процеси на Донбасі в роки Другої світової війни вперше в українській історіографії стали предметом спеціального дослідження. Уперше: введено визначення «культурний сценарій», що застосовується до впровадження радянської та нацистської культурної політики; запропоновано авторський підхід щодо дослідження культурних процесів у вигляді запровадження

відповідного політичній владі регіонального сценарію; відтворено цілісну картину культурного життя Донбасу на різних етапах Другої світової війни; введено до наукового обігу новий фактичний матеріал з теми дослідження; охарактеризовано якісні та кількісні показники культурного життя регіону в роки війни; визначено специфічні риси, форми та змісти культурного простору на Донбасі у досліджуваний період; виявлено, що події Другої світової війни закріпили концепцію радянського культурного сценарію для Донбасу з пануванням радянської, індустріальної, міської культури, соціально-економічної детермінанти, що нівелювало національний чинник культурного будівництва; встановлено, що обумовлений подіями Другої світової війни, радянський культурний «сценарій» для Донбасу вплинув на подальше формування окремишньої регіональної ідентичності. Уточнено: визначення ролі мистецтва у формуванні образу Донбасу; обсяги репресій проти інтелігенції Донбасу в роки війни; розуміння специфіки культурного життя Донбасу в період окупації; кількісні та якісні показники стану культурної сфери Донбасу в роки війни. Набули подальшого дослідження: особливості радянської та нацистської культурної політики; характеристика діяльності культурних установ регіону в досліджуваний період; процес евакуації культурних установ та культурної інтелігенції регіону; особливості відбудовчих процесів у сфері культури регіону; характеристика культурного дозвілля населення в роки війни. Практичне значення роботи полягає в тому, що матеріали, положення та висновки дослідження можуть бути використані при написанні монографій та узагальнюючих праць з близьких та дотичних тем, викладанні курсу історії України, підготовці спецкурсів, поглибленого вивчення історії Донбасу, історії культури в Україні, створенні навчальних посібників, енциклопедичних видань, методичних посібників. Визначення ролі певних культурних сценаріїв на формування регіональної ідентичності, на основі емпіричних даних та узагальнень дослідження щодо співмірності аналогій із сучасними реаліями, можуть бути враховані при формуванні політики деокупації та відновленні звільнених від тимчасової російської окупації окремих районів Донецької та Луганської областей.

2. Object: the sociocultural space in Donbass Region during the Second World War; purpose: to clarify the essence of cultural processes in the Donbas during the Second World War, to identify regional features of cultural life and their influence on the further formation of regional identity; methods: general scientific (analysis and synthesis, induction and deduction) and general historical (chronological, comparative historical), interdisciplinary (citation, content analysis, interpretative analysis); principles of historicism, impartiality; in the work the complex, systematic, anthropological, value and hermeneutical approaches are used. The scientific novelty of the research is due to the very formulation of the problem. It lies in the fact that cultural processes in the Donbass during the Second World War for the first time in Ukrainian historiography were the subject of a special study. Firstly: the definition of a «cultural scenario» which is applied to the implementation of the Soviet and Nazi cultural policies is introduced; the author's approach in the form of the introduction of the appropriate political power of the regional scenario for the study of cultural processes was proposed; a holistic picture of the cultural life of Donbass at various stages of the Second World War is reproduced; a new actual material on the research topic has been put into scientific circulation; qualitative and quantitative indicators of the cultural life of the region during the war years are characterized; the specific features, forms and contents of the cultural space in the Donbass during the study period are determined; it was found that the events of the Second World War consolidated the concept of the Soviet cultural scenario for Donbass with the dominance of the Soviet, industrial, urban culture, socio-economic determinants leveled the national factor of cultural construction; it was established that the Soviet «cultural scenario» for Donbass, due to the events of the Second World War, the impact on the further formation of a separate regional identity. Clarified: defining the role of art in shaping the image of Donbass; the volume of repression against the intelligentsia of the Donbass during the war; understanding of the specifics of the cultural life of Donbass during the occupation; quantitative and qualitative indicators of the state of the cultural sphere of Donbass during the war. Received further research: features of the Soviet and Nazi cultural policy; characteristics of cultural institutions in the region during the study period; process of evacuation of cultural institutions and cultural intelligentsia of the region; features of recovery processes in the field of culture of the region; characteristic of the cultural leisure of the population during the war. The practical value of the paper is that the materials, provisions and conclusions of the research can be used in writing monographs and generalizing works

on related and tangent topics, teaching a course on the history of Ukraine, preparing special courses, in-depth study of the history of Donbass, cultural history in Ukraine, creating textbooks, encyclopedic publications, manuals. Determining the role of certain cultural scenarios on the formation of regional identity on the basis of empirical data and generalizations of the study on the proportionality of analogies with modern realities can be taken into account when forming a de-occupation policy and restoring certain regions of the Donetsk and Luhansk regions freed from the temporary Russian occupation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грідіна Ірина Миколаївна

2. Gridina Iryna

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романюк Іван Миронович

2. Romanyuk Ivan M.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стяжкіна Олена Вікторівна

2. Styazhkina Olena V.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лисак Вікторія Феофанівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лисак Вікторія Феофанівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

